

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10SZa/21/2015
Identifikačné číslo spisu:	1015201683
Dátum vydania rozhodnutia:	04.12.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1015201683.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a z členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD., v právnej veci navrhovateľa: T. T., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť Sýrska arabská republika, v krajine pôvodu L., aktuálne umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, zastúpeného: Mgr. Jarmila Karak Vargová, advokátka, Brečtanová 21, Bratislava, proti odporcovi: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Trenčín, Jilemnického 2, Trenčín, o preskúmanie rozhodnutia odporcu č. PPZ-HCP-BB8-148-012/2015-AV zo dňa 17.09.2015, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/102/2015-37 zo dňa 19.10.2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/102/2015-37 zo dňa 19. októbra 2015 m e n í tak, že rozhodnutie odporcu č. PPZ-HCP-BB8-148-012/2015-AV zo dňa 17.09.2015 z r u š u j e .

Odporca j e p o v i n ý zaplatiť navrhovateľovi trovy konania vo výške 592, 88 € titulom náhrady trov právneho zastúpenia na účet č.: XXXXXXXXXX/XXXX právnej zástupkyne navrhovateľa Mgr. Jarmily Karak Vargovej, vedený v Q. do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Odôvodnenie

I.

Predmet konania

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie č. PPZ-HCP-BB8-148-012/2015-AV zo dňa 17.09.2015, ktorým odporca podľa § 88 ods.1 písm. c) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) zaistil navrhovateľa dňom 17.09.2015 na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 zo dňa 26.06.2013, ktorým sa

stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej navrhovateľom v členskom štáte - Maďarskej republike.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov odporca navrhovateľa zaistil na dobu 3 mesiace, t. j. do 17.12.2015.

Navrhovateľ bol v zmysle ustanovenia § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov.

Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku skonštatoval, že preskúmané rozhodnutie odporcu bolo potrebné potvrdiť ako správne a zákonné, nakoľko navrhovateľom vznesené námietky nemohli viesť k jeho zrušeniu.

Poznamenal, že preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu v rozsahu podaného opravného prostriedku, no najprv poukázal na skutočnosť, že konanie o zaistení (v danom prípade navrhovateľa) a konanie o odovzdaní (navrhovateľa) do iného štátu sú dve odlišné - samostatné konania. V predmetnom konaní o zaistení podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, došlo k zaisteniu navrhovateľa za účelom prípravy jeho odovzdania do iného štátu (v zmysle nariadenia Dublin III.) a následného faktického výkonu odovzdania. K faktickému odovzdaniu - prevozu navrhovateľa v zmysle citovaného nariadenia však môže dôjsť až potom, ako príslušný správny orgán rozhodne o odovzdaní navrhovateľa do konkrétneho štátu zodpovedného za posúdenia navrhovateľovej žiadosti o azyl. S poukazom na uvedené teda pre obidve konania (rozhodnutia) je potrebné vykonať odlišné dokazovanie (zistenie stavu veci).

K námietke nedostatočne zisteného stavu veci s poukazom na v návrhu označené rozhodnutia ESĽP, resp. rakúskeho súdu uviedol, že túto námietku nepovažuje za dôvodnú. Poznamenal, že v tomto konkrétnom konaní je potrebné zistiť, či navrhovateľ v niektorom členskom štáte EÚ o azyl požiadal (resp. či o azyl požiadal na Slovensku), či je preukázaná jeho totožnosť - či disponuje cestovným či iným osobným dokladom, či disponuje náležitými dokladmi oprávňujúcimi ho k pobytu na Slovensku, aké finančné prostriedky má k dispozícii, či má ev. zabezpečené ubytovanie a hradenie potrieb nevyhnutných k pobytu na Slovensku, či sú dané predpoklady pre konštatovanie rizika úteku, resp. jeho skrývania sa.

Z odporcom vykonaného dokazovania mal za preukázané, že navrhovateľ nepredložil odporcovi doklad, ktorý by ho oprávňoval k pobytu na Slovensku. Lustráciou v troch informačných systémoch (MIGRA, EURODAC a AFIS) bolo zistené, že požiadal o azyl mimo slovenského územia - v inom členskom štáte EÚ, konkrétne sa tak stalo v Maďarsku, čo navrhovateľ potvrdil aj v podanom opravnom prostriedku. I napriek tomu navrhovateľ v Maďarsku v „utečeneckom tábore“ ako žiadateľ o azyl neostal, pretože sa chcel dostať do Nemecka a tam požiadať o azyl. Z Maďarska vycestoval vlakom a jeho cieľovou stanicou bol Berlín. Na Slovensku nepožiadaval a ani požiadať o azyl nechcel - jednoznačne chce pokračovať v ceste do Nemecka.

Podľa názoru súdu odporca v predmetnom konaní o zaistení navrhovateľa dostatočným spôsobom zistil sumu informácií (stav veci), potrebných k tomu, aby mohol kvalifikovaným spôsobom rozhodnúť o zaistení navrhovateľa.

K časti námietky, vzťahujúcej sa na vyhodnotenie aktuálnej situácie v Maďarsku súd uviedol, že takéto vyhodnotenie (zistenie stavu veci) nebolo pre vydanie napadnutého rozhodnutia odporcu potrebné. Je tomu tak preto, lebo odporca napadnutým rozhodnutím nerozhodoval o tom, či navrhovateľ bude odovzdaný (na základe nariadenia Dublin III.) práve do Maďarska, resp. do iného členského štátu. Takéto rozhodnutie prináleží do rozhodovacej právomoci iného správneho orgánu, a to Dublinského strediska Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Odporca len posúdil, či boli naplnené predpoklady pre odovzdanie navrhovateľa, do ktorého konkrétneho štátu sa tak stane a v akom časovom období.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci, resp. k námietke, že rozhodnutie je postihnuté vadou konania, ktorá môže mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia uviedol, že táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná. Navrhovateľ nedisponuje žiadnym povolením k pobytu na slovenskom území. Z jeho výpovede a aj z opisu trasy je zrejmé, že jeho jediným cieľom je Nemecko, kde chce požiadať o azyl a žiť tam. Na Slovensku o azyl požiadať nechce (a ani oň nepožiadala). Tiež nepochybným je zistenie, že v inom členskom štáte (ako to sám navrhovateľ uvádza v Maďarsku) požiadal o azyl. Z uvedených faktov je zrejmé, že je na mieste konanie o jeho navrátení do iného členského štátu na základe nariadenia Dublin III., ktoré aj bolo začaté a je vedené pod č. MU-DS-582/2015-DŽ. Toto konanie sa uskutočňuje buď bez zaistenia (na slobode) alebo za splnenia zákonných podmienok počas zaistenia. Predpokladom zaistenia navrhovateľa podľa vyššie citovaných zákonných ustanovení (zákona o azyle, nariadenia Dublin III.) je existencia rizika úteku za súčasného stavu, že nie je možné účinne uplatniť iné, miernejšie alternatívne donucovacie opatrenia, ktorými sú opatrenia podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

Z opisu účelu navrhovateľovho pohybu z krajiny jeho pôvodu, ako aj z obsahu jeho výpovede uskutočnenej pred odporcom mal jednoznačne identifikovaný úmysel navrhovateľa dostať sa do Nemecka, tam požiadať o azyl a žiť tam. Tomuto svojmu cieľu podradil svoje počínanie. Ak teda odporca takto zistený stav veci vyhodnotil ako existujúce nebezpečenstvo úteku, či skrývania sa navrhovateľa, jeho správna úvaha v tomto smere je dôvodná a to aj v intenciách čl. 3 ods. 7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo dňa 16.12.2008 (návratová smernica).

Podľa názoru súdu sa odporca, ako je to zrejmé aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, zaoberal a vyhodnocoval možnosti použitia miernejších donucovacích prostriedkov namiesto zaistenia navrhovateľa a to prostriedkov uvedených v ustanovení § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov. Správne konštatoval, že pre ich aplikáciu neboli vytvorené predpoklady, nakoľko navrhovateľ nemá na Slovensku zabezpečené prostriedky k jeho ev. pobytu, nemá zabezpečené ubytovanie a ani financie na zloženie prípadnej peňažnej záruky. Podľa názoru súdu, ak by aj dostatočnými finančnými prostriedkami disponoval, aj tak by mu odporca nemohol umožniť pohyb na slovenskom území a to preto, lebo navrhovateľ nedisponuje žiadnym dokladom, umožňujúcim mu pobyt na Slovensku a to s poukazom na samotný zákon o pobyte cudzincov, ako aj na ustanovenia Kódexu schengenských hraníc.

Nesprávnosť právneho posúdenia veci namietal navrhovateľ aj s poukazom na predbežné opatrenie, vydané vo vzťahu k navrhovateľovi ESLP dňa 25.09.2015. K tejto argumentácii súd poznamenal, že:

- 1.) Dané predbežné opatrenia sa vzťahovalo na zákaz vydania („... applicant should not be expelled to Hungary ...“) navrhovateľa do Maďarska, teda z neho nevyplýval zákaz zaistenia navrhovateľa.
- 2.) Predbežné opatrenie vydané dňa 25.09.2015 malo obmedzenú časovú platnosť, a to do 16.10.2015, z čoho je možné dedukovať, že dôvody jeho vydania zjavne nie sú trvalého charakteru.
- 3.) Nakoľko o vydaní/navrátení navrhovateľa nerozhoduje odporca, ale iný správny orgán v rámci dublinského konania, malo by zásadný vplyv na rozhodnutie odporcu, ak by iný správny orgán vo veci dublinského konania rozhodoval vo veci v čase vydaného zákazu, resp. ak by aj v čase vydania predbežného opatrenia už správny orgán konajúci vo veci dublinského konania rozhodol o navrátení navrhovateľa, faktický výkon takého rozhodnutia by bol s poukazom na vydané predbežné opatrenie neprípustným. Tieto situácie však v prejednávanej veci nenastali.

Pokiaľ ide o argumentáciu vzťahujúcu sa na rozhodnutie Najvyššieho spolkového správneho súdu Rakúska súd skonštatoval, že toto rozhodnutie nemôže byť pre štátne orgány Slovenskej republiky záväzné, nakoľko ide o rozhodnutie štátneho orgánu iného štátu. Navyše ho navrhovateľ nepredložil v úplnom znení a teda z predloženého prekladu jeho časti nie je možné ani vyvodiť, na základe akých skutočností označený súd dospel k záveru, že Maďarsko nie je bezpečnou krajinou.

K námietke týkajúcej sa skutočnosti, že navrhovateľ bol zaistený už pred vydaním napadnutého rozhodnutia súd uviedol, že predmetom aktuálneho súdneho konania je výlučne preskúmanie napadnutého rozhodnutia odporcu, teda nie rozhodnutia, na základe ktorého bol navrhovateľ pred vydaním napadnutého rozhodnutia zaistený.

K bližšie neodôvodnenej námietke týkajúcej sa doby zaistenia súd poukázal na to, že vzhľadom na potrebu vykonania úkonov súvisiacich s prípravou navrátenia navrhovateľa v rámci nariadenia Dublin III. vrátane uskutočnenia dublinského konania na inom správnom orgáne, je doba zaistenia optimálnou.

Súd ďalej uviedol, že v konaní odporcu nezistil žiadne pochybenie, ktoré malo, či mohlo mať vplyv na zákonnosť vydania napadnutého rozhodnutia a nakoľko námietky vznesené navrhovateľom neboli dôvodnými, súd napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

II.

Stručné zhrnutie odvolacích dôvodov navrhovateľa

Proti uvedenému rozsudku podal navrhovateľ v celom rozsahu v zákonnej lehote odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia rozhodnutia odporcu, a to z dôvodov, že odporca

1. Nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď nijako neskúmal možnosti vrátenia navrhovateľa s ohľadom na možné porušovanie jeho základných práv a slobôd garantovaných mu čl. 3 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd
2. Vec nesprávne právne posúdil, keď iba na základe informácie z Maďarskej republiky a informácie o začatí konania o odovzdaní navrhovateľa do iného štátu Dublinským strediskom Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, bez toho, aby si overil, či v prípade navrhovateľa je takýto postup možný, aplikoval ustanovenie § 88 ods. 1 písm. c) a navrhovateľa za týmto účelom zaistil.

Poznamenal, že podstata námietok voči zákonnosti rozhodnutia odporcu spočívala predovšetkým v nasledovných skutočnostiach:

- V súčasnosti neexistuje účel zaistenia; účelom zaistenia má byť vrátenie navrhovateľa do Maďarska z dôvodu ním podanej žiadosti o udelenie azylu v tejto európskej krajine, pričom Maďarská republika si dlhodobo neplní svoje povinnosti vyplývajúce mu z medzinárodných zmlúv či zo spoločného európskeho azylového systému.
- V prípade navrhovateľa bolo vydané predbežné opatrenie Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré pozastavilo vrátenie navrhovateľa do Maďarska (medzičasom toto stratilo platnosť)
- Navrhovateľ sa obáva systematického porušovania svojich základných práv
- Navrhovateľa nemožno vrátiť do Maďarskej republiky bez dôslednej znalosti pomerov, v akých sa bude navrhovateľ nachádzať a či tento nebude objektom reťazových návratov do krajiny, ktorá nedodržiava princípy zákazu non-refoulement
- Pre vrátenie (a s tým súvisiace zaistenie) je potrebné dôsledná znalosť pomerov, v akých sa bude navrhovateľ nachádzať, vrátane toho, ako bude posudzovaná jeho azylová žiadosť (či bude posudzovaná v merite veci alebo iba v rámci rýchleho konania na hranici a pod.)

Navrhovateľ vyzdvihol, že otázka jeho postavenia v krajine, kam má byť poslaný, je dôležitá a rozhodujúca pre určenie, či existuje alebo neexistuje účel zaistenia.

Zdôraznil, že prístup Maďarskej republiky k otázke prijatia, či neprijatia navrhovateľa späť je dôležitým ukazovateľom dodržiavania základných práv žiadateľov o azyl resp. vrátených osôb v Maďarskej republike. Z tohto dôvodu navrhovateľ zrekapituloval genézu svojho prípadu. K tomu dodal aktuálne údaje o tom, že Maďarská republika vrátenie navrhovateľa podľa Dublinského nariadenia opäť neakceptovala. Dňa 14.10.2015 Dublinské stredisko migračného úradu oznámilo navrhovateľovi, že konanie zastavuje, nakoľko neexistuje dôvod na takéto konanie. Dôvod na zastavenie konania bolo opakované zamietavé stanovisko Maďarskej republiky (zo dňa 08.10.2015 a zo dňa 13.10.2015) na žiadosť o prijatie navrhovateľa späť, keďže osoba nie je registrovaná ako žiadateľ o azyl v Maďarsku a Dublinské nariadenie preto nie je aplikovateľné. Tak odporca začal dňa 24.10.2015 opäť postup tak, ako pri prvom predvedení navrhovateľa: začal konanie o administratívnom vyhostení a o zákaze vstupu a po vydaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení navrhovateľa, zaistil navrhovateľa na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy.

V súčasnosti je teda zaistenie, ktoré je predmetom daného súdneho prieskumu neúčinné, nakoľko

formálne bol navrhovateľ prepustený a zaistený na základe iného zaist'ovacieho dôvodu. Zdôraznil, že je zrejmé, že Maďarská republika má značné problémy súvisiace s evidenciou žiadateľov o azyl, nezvláda plniť svoje medzinárodné záväzky a osobami, ktoré v tomto dôsledku znášajú tento „zmätok“, sú cudzinci cirkulovane zaist'ovaní na základe rôznych zaist'ovacích dôvodov.

Namietal záver prvostupňového súdu, že nebolo povinnosťou odporcu skúmať situáciu v Maďarskej republike, nakoľko takéto rozhodnutie patrí do rozhodovacej právomoci iného správneho orgánu - Dublinského strediska Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky. Poznamenal, že pri takomto právnom výklade právnych predpisov vzťahujúcich sa na zaistenie musel odporca zákonite dôjsť k nesprávnym skutkovým záverom, preto namietal nedostatočné vysporiadanie sa s otázkou efektívnosti a účelnosti zaistenia, ako základného predpokladu na zaistenie navrhovateľa zo strany krajského súdu.

Zdôraznil, že v jeho prípade je možné sa analogicky oprieť o rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky týkajúce sa zaistení za účelom administratívneho vyhostenia (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 1SZa/4/2015, resp. na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 10SZa/2/2015), nakoľko i v týchto prípadoch je administratívne vyhostenie predmetom iného konania. Zo súdnej praxe jednoznačne vyplýva nevyhnutnosť zohľadnenia možnosti vrátenia /vyhostenia navrhovateľa, a preto neskúmanie prípustnosti vrátenia - či už vyhostiteľnosti alebo možnosti vrátenia podľa dublinského nariadenia, je závažným nedostatkom rozhodnutia práve vo vzťahu k účelnosti a efektívnosti zaistenia.

S poukazom na právny názor Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadril názor, že v jeho prípade existujú fakty brániace jeho vráteniu do Maďarskej republiky.

Zdôraznil, že v jeho prípade bol dočasne pozastavený jeho návrat z dôvodu predbežného opatrenia Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.09.2015, ktorý bol platný do 16.10.2015. V rámci uvedeného konania si ESLP vyžiadal od Vlády Slovenskej republiky odpovede na otázky či si vyžiadala informácie od maďarskej strany týkajúce sa režimu, ktorý sa bude uplatňovať na azylovú žiadosť navrhovateľa, konkrétne, či žiadosť navrhovateľa bude posúdená v merite veci podľa riadneho režimu azylového konania alebo sa bude rozhodovať v rámci zrýchlenej procedúry na hraniciach podľa dodatkov k zákonu o azyle LXXX z roku 2007. Rovnako si vyžiadal informácie, či si Slovenská republika vyžiadala záruky zo strany maďarskej vlády, že navrhovateľ nebude objektom reťazových návratov do tretej, nie bezpečnej krajiny, v rozpore s čl. 3 Dohovoru. Vláda na tieto otázky napokon nijako priamo neodpovedala. Navrhovateľ mal za to, že práve týmto stanovil ESLP rozsah skúmania skutkového stavu, ktorý je vždy potrebné objasniť za účelom zistenia, či navrhovateľa bude napokon možné vrátiť do krajiny, alebo za účelom posúdenia hrozby porušenia tak čl. 3 ako aj čl. 5 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, či iných základných práv (a teda či bude daný účel zaistenia). Pre úplnosť dodal, že ho Maďarská republika napokon neprijala, pričom táto informácia bola odporcovi známa už dňa 14.10.2015 (zastavenie dublinského konania), kedy najneskôr zanikol účel zaistenia. Odporca však držal navrhovateľa v zaistení bez akéhokoľvek dôvodu do 24.10.2015, kedy navrhovateľa formálne prepustil a na mieste opäť zaistil za iným účelom (readmisia; ide už o tretie zaistenie navrhovateľa).

Ďalej vyjadril názor, že krajský súd sa nedostatočne vysporiadal s otázkou účelnosti a efektívnosti zaistenia, a teda na základe nesprávneho právneho posúdenia (kedy nepovažoval za potrebné vôbec sa touto otázkou zaoberať s odôvodnením, že to je v právomoci iného štátneho orgánu), dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadom možnosti vrátenia, teda s tým spojenou účelnosťou a efektívnosťou zaistenia.

Taktiež poukázal na skutočnosť, že v rámci konania predložil prvostupňovému súdu výňatok Správneho súdneho dvora Rakúska (Verwaltungsgerichtshof), ktorý rozhodol dňa 08.09. 2015 o tom, že Maďarsko nemôže byť automaticky považované za bezpečnú krajinu a je potrebné vždy individuálne skúmať, či je osobu možné do tohto štátu vrátiť v rámci Dublinského konania. Prvostupňový súd však neakceptoval uvedený dôkaz odôvodňujúci skutočnosťou, že ide o rozhodnutie štátneho orgánu iného štátu a preto

nemôže byť pre Slovenskú republiku záväzná. Hoci s uvedeným záverom je možné v podstate súhlasiť, nemožno však súhlasiť s neakceptovaním uvedeného rozhodnutia (ako rozhodnutia vo veci spoločného európskeho azylového systému) ako dôkazu o problémoch Maďarskej republiky pri garantovaní základných práv tam v rámci dublinského konania navracaných žiadateľov o azyl. K námietke súdu, že uvedený rozsudok nepredložil v úplnom znení, poukázal na to, že rozsudok je ako taký verejne prístupný.

Konštatoval, že o problémoch v súvislosti s novými pravidlami posudzovania azylových žiadostí Maďarskou republikou svedčí mnoho dôkazov, pričom krajina je pravidelne kritizovaná. Príkladom preto poukázal na správy, ktoré hovoria o tom, že v prípade návratov do Maďarska môže dôjsť k porušeniu základných práv žiadateľov o azyl. Títo sú napríklad nútení kontaktovať krajinu svojho pôvodu, z ktorej utekajú, za účelom získania cestovného dokladu a v prípade, že tvrdia prenasledovanie zo strany neštátnych subjektov, priamo štátne orgány tejto krajiny, čo je popretím základného zmyslu celej azylovej procedúry. Maďarská republika prijala nariadením zoznam bezpečných štátov, kam v prípade, ak osoba prišla na územie Maďarska z tohto štátu, cudzincov okamžite vracajú (aj napr. Srbsko či Moldavsko; pričom väčšina žiadateľov o azyl prichádza práve balkánskou cestou), pričom tieto krajiny nemajú a nepoznajú európsky azylový systém a teda negarantujú postupy v súlade s požiadavkou na ochranu utekajúcich osôb.

Ako nový dôkaz priložil v písomnej podobe správu ECRE (The European Council on Refugees and Exiles) vyzývajúcu členské štáty Európskej únie, aby nenavracali žiadateľov o azyl do Maďarska s ohľadom na nové azylové pravidlá aplikované od 15.09.2015 na území Maďarska. Kritizovaná je najmä zrýchlená procedúra na hranici, nedostatok právnej pomoci, praktická nemožnosť ochrany práv žiadateľov a mnoho iných.

Zdôraznil, že aj uvedené dôkazy jednoznačne poukazujú na problémy v súvislosti s maďarským azylovým systémom. Mal preto za to, že odporca bol povinný skúmať situáciu krajiny, kam sa bude navrhovateľ vracáť, obzvlášť v prípade, ak podozrenia o porušení medzinárodných záväzkov sú odôvodnené.

S poukazom na čl. 28 Dublinského nariadenia, preambulu a čl. 9 a 15 smernice 2013/33/EÚ uviedol, že k zaisteniu by sa v prípadoch návratov podľa dublinského nariadenia malo postupovať v súlade uvedenými pravidlami, a to výnimočne, keď iné prostriedky nie sú na dosiahnutie účelu dostatočné. Konštatoval, že z obdobného dôvodu sa prvostupňový súd zaoberal aj otázkou existencie rizika úteku, ako jednej z náležitostí, ktorá musí byť preukázaná v prípade zaistenia cudzinca, no v odôvodnení však odkazuje na návratovú smernicu (2008/115/ES), ktorá sa na prípad navrhovateľa nevzťahuje. V prípade zaistenia na účel návratu podľa dublinského nariadenia je potrebné preukázať značné riziko úteku (podľa dublinského nariadenia), ktoré nezodpovedá širšiemu pojmu riziko úteku podľa návratovej smernice. Preto aj záver súdu ohľadom správneho posúdenia existencie rizika úteku z tohto dôvodu považoval navrhovateľ za nesprávne z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia.

S ohľadom na posúdenie rizika úteku poukázal navrhovateľ na otázku dostatočnosti národnej úpravy pojmu značné riziko úteku. Zákon o pobyte cudzincov definuje pojem riziko úteku v § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov, pričom táto definícia je podľa názoru navrhovateľa použiteľná iba v konaní o návrate na základe administratívneho vyhostenia, resp. v konaniach vychádzajúcich z návratovej smernice 2008/115/ES - totožnosť, nemá pobyt, hrozí zákaz vstupu, to sa teda nijako nevzťahuje na žiadateľov o azyl v inom členskom štáte. Pre účely zaistenia z dôvodu návratu v rámci dublinského konania, sa vyžaduje vyššia miera hrozby úteku, a to ako značné riziko úteku (§ 88 ods. 1 písm. c), resp. čl. 28 ods. 2 Dublinského nariadenia). Dublinské nariadenie rovnako vyžaduje vo svojom čl. 2 písm. n) definíciu v národnom práve, resp. stanovenie objektívnych kritérií na posúdenie rizika úteku pre osoby, na ktoré sa vzťahuje konanie o odovzdaní (dublinské konanie).

Navrhovateľ vyjadril názor, že v slovenskom právnom poriadku nie je definované riziko úteku ohľadom osôb v rámci konania o odovzdaní (dublinského konania). Nakoľko však dublinské nariadenie takúto

úpravu vyžaduje, je možné pochybovať o oprávnenosti zaistenia osôb v rámci dublinského konania všeobecne. V ďalšom odkázal na P. De Bruycker, S. Mananashvili, G. Renaudière, „The Extent of Judicial Control of Pre-Removal Detention in the EU: Synthesis Report of the Project CONTENTION (2014) s konštatovaním, že pokiaľ v zákone nie sú definované objektívne kritériá na posúdenie rizika úteku cudzincov, ktorí majú byť vrátení v súlade s dublinským konaním, nie je zaistenie zákonné. K rovnakému záveru sa priklonil nemecký federálny súd vo svojom rozhodnutí V ZB 31/14 zo dňa 26.06.2014, ako aj vo viaceré české súdy (napríklad Krajský soud v Ústí nad Labem č.j. 42 A 12/2015, Městský soud v Praze č.j. 1 A 47/2015). Podotkol, že český zákon o pobyte cizinců 326/1999 Sb. neobsahuje žiadne kritériá na posúdenie rizika úteku (teda ani pre účel zaistenia v súlade s návratovou smernicou), na rozdiel od Slovenskej republiky, ktorá ich pre účely zaistenia v súlade s návratovou smernicou definuje, je však potrebné posúdiť možnosť využitia tejto definície aj pre dublinské konanie. Ide o tri príklady „objektívneho kritéria“ a teda:

1. nemožno zistiť totožnosť (navrhovateľ má doklad totožnosti; pokiaľ cudzinec nemá doklad totožnosti so sebou, znamenalo by to automatické zaistenie každého žiadateľa, čo však zrejme nebolo úmyslom zákonodarcov),
2. osoba nemá pobyt na území SR (pre žiadateľov o azyl už len z titulu ich statusu je zrejmé, že nemôžu mať pobyt na území štátu),
3. osobe hrozí zákaz vstupu na viac ako tri roky (keď cudzinec žiada o azyl, hoci aj v inej krajine, zákaz vstupu je rovnako nezmyselný).

Mal teda za to, že pre prípady návratov v rámci dublinských konaní nie je možné využiť „objektívne kritériá“ rizika úteku pre návraty v súlade s návratovou smernicou, tak ako sú uvedené v zákone o pobyte cudzincov. Domnieval sa preto, že aj pre nedostatok národnej úpravy, avšak aj pre zlú aplikáciu návratovej smernice, je konštatovanie krajského súdu v Bratislave o tom, že pokiaľ odporca takto zistený stav vecí (úmysel navrhovateľa dostať sa do Nemecka, tam požiadať o azyl a žiť tam) vyhodnotil ako existujúce nebezpečenstvo úteku či skrývania sa navrhovateľa, jeho správna úvaha je v tomto smere dôvodná a to aj v intenciách čl. 3 ods. 7 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/Es zo 16.12.2008 (návratová smernica), nesprávne.

S ohľadom na uvedené žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie odporcu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie s tým, že nežiadal o nariadenie prepustenia navrhovateľa, nakoľko tento bol formálne medzičasom prepustený a zaistený za iným zaisťovacím dôvodom.

III.

Vyjadrenie odporcu k odvolaniu navrhovateľa

Oporca sa k odvolaniu vyjadril v podaní zo dňa 19.11.2015, v ktorom v podrobnostiach opísal správne konanie vo veci zaistenia navrhovateľa.

Oporca mal za to, že vo veci napadnutého rozhodnutia o zaistení navrhovateľa konal na základe riadne zisteného skutkového stavu vecí.

Ďalej uviedol, že Maďarsko je ako členský štát Európskej únie vo všeobecnosti považované za bezpečnú krajinu a nie je mu známa skutočnosť, že by Slovenská republika Maďarsko nepovažovala za bezpečnú krajinu. Medzinárodné právo (Ženevský dohovor) a právo EÚ (smernica o konaní o azyle) považujú krajinu za bezpečnú, keď je v nej demokratický systém a vo všeobecnosti a sústavne neexistuje prenasledovanie, mučenie ani neľudské či ponižujúce zaobchádzanie alebo trestanie, hrozba násillia, ozbrojené konflikty.

Zdôraznil, že rozhodnutie Správneho súdneho dvora Rakúska zo dňa 08.09.2015 o tom, že Maďarsko nemôže byť automaticky považované za bezpečnú krajinu a je potrebné vždy individuálne skúmať, či je osobu možné do tohto štátu vrátiť v rámci Dublinského konania, nie je pre konanie odporcu relevantné a záväzné.

Poukázal na skutočnosť, že v konaní o zaistení navrhovateľa skúmal reálnu možnosť realizácie účelu zaistenia. Navrhovateľ bol rozhodnutím odporcu zaistený na dobu tri mesiace a umiestnený do ÚPZC Medveďov. Vo svojom oznámení o prijatí navrhovateľa ÚPZC Medveďov uviedlo, že vzhľadom na doterajšiu prax je predpokladaná doba zaistenia v prípade Dublinského dohovoru na územie Maďarska tri mesiace. Odporca mal za to, že informácie, ktorými disponoval v čase vydania rozhodnutia o zaistení navrhovateľa dostatočne zakladali dôvod na jeho zaistenie podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.

V odvolaní navrhovateľ uviedol, že z dôvodu obavy o svoju bezpečnosť a prípadnú možnosť reťazového navrátenia do krajiny, ktorá by nebola považovaná za bezpečnú krajinu pre navrhovateľa, obrátil sa tento so svojou žiadosťou dňa 22.09.2015 na Európsky súd pre ľudské práva so žiadosťou o vydanie predbežného opatrenia na pozastavenie výkonu jeho návratu. ESĽP dňa 25.09.2015 informoval navrhovateľa o tom, že nariadil predbežným opatrením v súlade s pravidlom 39 rokovacieho poriadku zákaz vydania tejto osoby do Maďarska. Vláda bola súčasne týmto opatrením vyzvaná, aby súdu oznámila, či si vyžiadala informácie od Maďarskej strany týkajúce sa režimu, ktorý sa bude uplatňovať na azylovú žiadosť navrhovateľa. Rovnako si ESĽP vyžiadala informácie, či si Slovenská republika vyžiadala záruky zo strany maďarskej vlády, že navrhovateľ nebude objektom reťazových návratov do tretej, nie bezpečnej krajiny, v rozpore s čl. 3 Dohovoru.

Dňa 07.10.2015 bolo odporcovi doručené stanovisko Úradu hraničnej a cudzineckej polície zo dňa 01.10.2015, týkajúce sa žiadosti o prepustenie navrhovateľa zo zaistenia, ktoré bolo Úradu hraničnej a cudzineckej polície doručené dňa 29.09.2015 od JUDr. I. V., Liga za ľudské práva, Bratislava, v ktorej táto poukázala na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu podľa čl. 39 Pravidiel súdu, o vydaní predbežného opatrenia „interim measure“, ktorým pozastavil návrat navrhovateľa do Maďarska a vyzval slovenskú vládu na poskytnutie informácií a záruk týkajúcich sa jeho možného návratu. Predbežné opatrenie malo platnosť do 16.10.2015.

Vo svojom stanovisku Úrad hraničnej a cudzineckej polície PPZ uviedol, že v prípade navrhovateľa, ktorý je v súčasnosti umiestnený v ÚPZC Medveďov, je „dublinským žiadateľom o azyl“, z dôvodu zrealizovania jeho dublinského transferu do zodpovedného členského štátu tzn. Maďarskej republiky, správny orgán využil oprávnenie zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku (§ 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.)

V danom prípade bola dôvodná obava naplnená tým, že navrhovateľ dobrovoľne nezotrval na území členského štátu (Maďarskej republiky), kde požiadal o medzinárodnú ochranu a bezdôvodne vstúpil na územie Slovenskej republiky. Z tohto dôvodu odporca pristúpil k zabezpečeniu prípravy prevozu podľa osobitného predpisu. Ďalej poznamenal, že nakoľko Dublinské nariadenie ukladá povinnosť zohľadňovať iné miernejšie donucovacie opatrenia, odporca sa v rámci konania legitímnym spôsobom vysporiadal aj s možnosťou alternatívy zaistenia formou uloženia povinnosti podľa ustanovenia § 89 zákona o pobyte cudzincov.

Vo vzťahu k uvedenému mal Úrad hraničnej a cudzineckej polície PPZ za to, že zaistenie navrhovateľa je primeraným opatrením a naďalej trvá účelnosť zaistenia vzhľadom na to, že je tu existencia reálneho predpokladu zrealizovania dublinského transferu do zodpovedného štátu.

Dňa 19.10.2015 bolo odporcovi doručené nesúhlasné stanovisko z Dublinského strediska k prevzatíu navrhovateľa Maďarskou republikou. V stanovisku sa uvádza, že menovaný cudzinec nie je v Maďarsku evidovaný ako žiadateľ o azyl, preto sa dublinské nariadenie v prípade menovaného nemôže uplatniť, nakoľko je ilegálnym cudzincom aj na ich území.

Na základe toho odporca skúmal v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov účel zaistenia navrhovateľa a dospel k záveru, že zanikol účel jeho zaistenia (rozhodnutie o zaistení pod č. PPZ-HCP-BB8-148-012/2015-AV) na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa

Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 zo dňa 26.06.2013, preto bol navrhovateľ dňa 24.10.2015 v zmysle ustanovenia § 90 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona o pobyte cudzincov prepustený zo zaistenia z ÚPZC Medved'ov a následne dňa 24.10.2015 o 10.30 hod. bol navrhovateľ predvedený v zmysle ustanovenia § 79 zákona o pobyte cudzincov na Oddelenie cudzineckej polície PZ Medved'ov v súvislosti s konaním o administratívnom vyhostení.

Kontrolou totožnosti a preverovaním v informačných systémoch polície bolo zistené, že navrhovateľ na území Slovenskej republiky nemá žiadny druh pobytu, na území Slovenskej republiky sa nachádzal neoprávnené a nie je držiteľom cestovného dokladu, na území Slovenskej republiky nemá udelený žiadny druh a účel pobytu, rovnako nie je žiadateľom o azyl na území Slovenskej republiky ani v inom členskom štáte Európskej únie, preto bolo dňa 24.10.2015 pod č. p.: PPZ-HCP-BB8-191 -002/2015-AV odporcom začaté konanie o administratívnom vyhostení podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov s poukazom na § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov.

Následne po spísaní zápisnice o podaní vyjadrenia navrhovateľa, po zhromaždení ďalších dôkazov a preštudovaní všetkých podporných a získaných podkladov a dokumentov, boli kontaktované príslušné štátne orgány Maďarskej republiky so žiadosťou o prijatie účastníka konania v zmysle Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o readmisii osôb na spoločnej hranici číslo 30/2004 Z. z. s tým, že odovzdanie navrhovateľa bolo navrhnuté na deň 06.11.2015 o 16.00 hod. na spoločnom kontaktnom pracovisku Čuňovo - Rajka, pričom deň 24.10.2015 považuje správny orgán za deň začiatku výkonu readmisie do Maďarskej republiky podľa medzinárodnej zmluvy.

Na základe uvedených skutočností bolo dňa 24.10.2015 odporcom rozhodnuté o administratívnom vyhostení navrhovateľa podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov s poukazom podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov nakoľko má neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky. Súčasne bol podľa § 82 ods. 3 písm. b) zákona o pobyte cudzincov navrhovateľovi zakázaný vstup na územie Slovenskej republiky na dobu 2 roky.

Dôvodom na výkon administratívneho vyhostenia podľa § 84 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov je skutočnosť, že navrhovateľ má byť podľa medzinárodnej zmluvy vrátený na územie zmluvného štátu. V uvedenom prípade medzinárodnou zmluvou je Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarskej republiky o readmisii osôb na spoločnej hranici číslo 30/2004 Z. z. a správny orgán zhromaždil dostatočné dôkazy a podklady, na základe ktorých bolo zistené, že navrhovateľ má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt, kam pricestoval z územia zmluvného štátu - Maďarskej republiky. Preto bolo dňa 24.10.2015 začaté konanie o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov.

V súlade s ustanovením § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov určil správny orgán dĺžku zaistenia do doby riadneho odovzdania navrhovateľa v rámci readmisie na územie zmluvného štátu Maďarskej republiky, najdlhšie však do dňa 24.01.2016. Uvedená doba zaistenia je podľa správneho orgánu nevyhnutná a oprávnená na vykonanie úkonu vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy vzhľadom aj na nepriaznivú súčasnú situáciu v oblasti nelegálnej migrácie na území Maďarskej republiky a v okolitých členských štátoch únie. Počas uvedenej doby správny orgán v spolupráci s inými útvarmi Policajného zboru vykoná všetky dostupné úkony smerujúce k zabezpečeniu odovzdania navrhovateľa na územie Maďarskej republiky. Doba zaistenia, ktorá je esenciálnou zložkou inštitútu zaistenia sa môže skrátiť, pričom presná doba zaistenia sa nedá konkrétne a taxatívne určiť, pretože závisí od viacerých faktorov, ako je aj zabezpečenie a vybavenie všetkých náležitostí potrebných k reálnemu fyzickému odovzdaniu navrhovateľa na územie Maďarskej republiky, ktoré vykoná iný útvar Policajného zboru. Počas celej doby zaistenia bude správny orgán postupovať v zmysle ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov a skúmať, či trvá účel zaistenia.

Správny orgán preskúmal okolnosti veci a zistil, že sú splnené podmienky k zaisteniu navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov.

Odporcovi bolo dňa 18.11.2015 zaslané oznámenie z ÚPZC Medved'ov, že navrhovateľ bol dňa 10.11.2015 v zmysle ustanovenia § 84 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov a na základe čl. 4 ods. 1 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o odovzdávaní a prijímaní osôb na spoločnej štátnej hranici na Spoločnom kontaktnom pracovisku Čunovo - Rajka v čase 11.00 hod. odovzdaný policajným orgánom Maďarskej republiky.

Odporca sa v plnej miere stotožnil s napadnutým rozsudkom súdu prvého stupňa, preto navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté rozhodnutie odporcu potvrdil.

IV.

Argumentácia rozhodnutia odporcu

Odporca rozhodnutím č. PPZ-HCP-BB8-148-012/2015-AV zo dňa 17.09.2015 rozhodol o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov dňom 17.09.2015 na dobu 3 mesiace, t. j. do 17.12.2015, na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 zo dňa 26.06.2013a v zmysle § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov ho umiestnil v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov.

V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ bol dňa 19.08.2015 v čase o 11.30 hod. odovzdaný príslušníkmi Polície Českej republiky, Riaditeľstvo služby cudzineckej polície, Zariadenie pre zaistenie cudzincov Bělá Jezová na bývalom hraničnom priechode medzi Českou republikou a Slovenskou republikou Starý Hrozenkov - Drietoma príslušníkom Polície Slovenskej republiky - odporcovi, a to na základe čl. 2 ods. 6 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a Českej republiky o odovzdávaní a prijímaní osôb na spoločnej štátnej hranici z dôvodu neoprávneného pobytu účastníka konania.

Následne vzniklo podozrenie, že navrhovateľ sa dopustil priestupku v zmysle ustanovenia § 118 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov tým, že má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt, pričom na územie Slovenskej republiky vstúpil nelegálne z územia Maďarskej republiky bez cestovného dokladu, bez udeleného platného víza, alebo povolenia na pobyt, ktoré by ho oprávňovali na vstup a pobyt na území Slovenskej republiky. Na základe uvedeného bol eskortovaný na vecne a miestne príslušný správny orgán, ktorým bol odporca.

Lustráciou v informačných systémoch Policajného zboru bolo zistené, že navrhovateľ na území Slovenskej republiky nemá udelený žiadny druh a účel pobytu, rovnako nie je žiadateľom o azyl na území Slovenskej republiky. Taktiež bolo zistené, že navrhovateľ sa nenachádza v evidenciách žiadateľov o azyl v Maďarskej republike.

Dňa 19.08.2015 bol navrhovateľ predvedený v zmysle ustanovenia § 79 zákona o pobyte cudzincov pred odporcu v súvislosti s konaním o administratívnom vyhostení. Kontrolou totožnosti a preverovaním v informačných systémoch polície bolo zistené, že navrhovateľ na území Slovenskej republiky nemá žiadny druh pobytu. Na území Slovenskej republiky sa teda nachádzal neoprávnene a nebol držiteľom cestovného dokladu. Na základe týchto skutočností bolo dňa 19.08.2015 začaté konanie o administratívnom vyhostení podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov s poukazom na § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, nakoľko navrhovateľ mal na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

V rámci konania o administratívnom vyhostení odporca požiadal Maďarskú republiku, na základe medzinárodnej zmluvy, ktorou je vzájomná Dohoda medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o readmisii osôb na spoločnej hranici číslo 30/2004 Z. z., o prevzatie navrhovateľa na územie Maďarskej republiky. Následne odporca vydal navrhovateľovi rozhodnutie o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu na dobu 2 rokov na územie Slovenskej republiky pod číslom písomnosti: PPZ-HCP-BB8-77-014/2015-AV, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 04.09.2015.

Odporca mal za to, že na základe uvedeného bol naplnený dôvod na zaistenie navrhovateľa podľa

ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov. Navrhovateľa bolo potrebné zaistiť nakoľko to bolo potrebné na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy, nakoľko neoprávnene prekročil vonkajšiu hranicu a má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

Preto bolo dňa 19.08.2015 pod číslom PPZ-HCP-BB8-78-015/2015-AV odporcom rozhodnuté o zaistení navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov s poukazom na ustanovenie § 84 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov bol zaistený na dobu 1 mesiac a súčasne podľa ustanovenia § 88 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov bol umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medved'ov.

Dňa 26.08.2015 bolo odporcovi doručené rozhodnutie Maďarskej republiky o zamietavom stanovisku k prevzatíu navrhovateľa na readmisiu podľa medzinárodnej zmluvy z dôvodu, že tento je v súčasnej dobe evidovaný ako žiadateľ o udelenie azylu v Maďarskej republike. Na základe tejto informácie bolo cestou Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zistené, že navrhovateľ spĺňa podmienky na začatie Dublinského konania podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 zo dňa 26.06.2013.

Odporca dňa 11.09.2015 oznámil štátnemu orgánu - Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „Dublinské stredisko“) dôvod na začatie konania podľa medzinárodného právneho predpisu, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov a taktiež bolo požiadané o preskúmanie splnenia podmienok na začatie konania. Následne bolo odporcovi Dublinským strediskom oznámené, že na základe uvedenej žiadosti Dublinské stredisko začína konanie o odovzdaní účastníka konania do iného štátu podľa § 46a zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle v znení neskorších predpisov pod číslom MU-DS-582/2015-DZ.

Na základe týchto skutočností, nariadil odporca podľa ustanovenia § 62 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), z dôvodov podľa ustanovenia § 62 ods. 1 písm. a) správneho poriadku obnovu konania, v rámci ktorej bolo dňa 17.09.2015 pod číslom PPZ-HCP-BB8-77-023/2015-AV odporcom rozhodnuté o zrušení rozhodnutia o administratívnom vyhostení.

Dňa 17.09.2015 bol navrhovateľ na základe zistených skutočností v súlade s ustanovením § 90 ods. 2 písm. b) bod 1 zákona o pobyte cudzincov prepustený zo zaistenia.

Odporca dňa 17.09.2015 začal konanie vo veci zaistenia navrhovateľa podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov na účel zabezpečenia prípravy a výkonu jeho prevozu podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 zo dňa 26.06.2013.

Dňa 17.09.2015 o 11.00 hod. bol navrhovateľ predvedený podľa ustanovenia § 18 ods. 4 zákona číslo 171/1993 Z. z. o policajnom zbore a v rámci konania o zaistení bola podľa § 22 správneho poriadku za prítomnosti tlmočníka s navrhovateľom zápisnica o podaní vyjadrenia. V nej uviedol, že sa volá T. T., narodil sa dňa XX.XX.XXXX v Sýrii v L.. Chce sa dostať do Nemecka a požiadať tam o azyl. Asi pred rokom odišiel zo Sýrie do Turecka. Prvé dva mesiace býval u svojho známeho a po dvoch mesiacoch odišiel do utečeneckého tábora v Turecku. Z tábora odišiel asi pred dvomi mesiacmi na základe tzv. priepustky. Z utečeneckého tábora odišiel do tureckého mesta Izmir a následne na nejaký grécky ostrov. Názov toho ostrova nevie. Tu ich chytila grécka polícia, ktorá ich odviezla do tábora. Odtlačky prstov mu nebrali a ani nepodpisoval žiadne dokumenty. Keď prespal v tábore, tak na druhý deň dostal od polície papier s tým, že musí do 3 dní opustiť Grécko a pustili ho. Z ostrova sa dostal ešte v ten istý deň trajektom do Atén. Hranice medzi Gréckom a Macedónskom prešiel na pešo spolu s ďalšími utečencami. V Macedónsku nastúpil na vlak a cestoval až k hraniciam so Srbskom. Hranice do Srbska prešiel na pešo. V Srbsku spolu s ďalšími utečencami odišiel taxíkom na policajnú stanicu. Na srbskú políciu šli dobrovoľne. Keď ich srbská polícia prepustila, tak odišli autobusom až k maďarským

hraniciam. Srbsko - maďarské hranice opäť prešiel na pešo spolu s ďalšími utečencami bez pomoci prevádzča. V Maďarsku hneď pri hraniciach sám šiel na políciu, ktorá ho odviezla do utečeneckého tábora. Na druhý deň ho pustili a dostal nejaké papiere. Nepovedali mu čo je tam napísané. Keď ho maďarská polícia pustila odišiel autobusom na vlakovú stanicu do Budapešti, kde si dňa 26.07.2015 kúpil cestovný lístok na vlak do Nemecka. Na tejto stanici boli aj ďalší utečenci. Vlak odchádzal 26.07.2015 o 20.05 hod. To, že vlak prechádza cez Slovenskú republiku a Českú republiku nevedel. 27.07.2015 ráno ho kontrolovala hliadka polície a povedali mu, že sa nachádza na území Českej republiky. Následne ho odviezli na oddelenie polície. V štátoch Európskej únie nemá zabezpečené ubytovanie a nemá ani adresu, kde by bol zastihnuteľný. Nemá finančné prostriedky k zloženiu finančnej záruky. V žiadnej krajine Európskej únie nemá udelený pobyt. V domovskom štáte mu nehrozí žiadne nebezpečenstvo a o udelenie azylu v Slovenskej republike nežiada.

Odporca sa v rámci konania zaoberal aj možnosťou alternatívy zaistenia formou uloženia povinnosti podľa ustanovenia § 89 zákona o pobyte cudzincov. Tieto však navrhovateľovi neuložil, nakoľko tento nemá dostatok finančných prostriedkov na zloženie peňažnej záruky a súčasne nemá zabezpečené ubytovanie pre potreby uloženia alternatívy hlásenia pobytu. Uvedené skutočnosti boli zistené v rámci zápisnice spísanej s navrhovateľom.

Ďalej sa zaoberal aj otázkou rešpektovania súkromného a rodinného života navrhovateľa v zmysle čl. 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ľudských právach a základných slobodách uverejneného v Zbierke zákonov číslo 209/1992 Zb. a číslo 102/1999 Z. z. Odporca práva navrhovateľa vyplývajúce z čl. 8 ods. 1 Dohovoru neupiera a plne ich rešpektuje, avšak navrhovateľ nemá na území Slovenskej republiky žiadnu blízku rodinu, žiadne záväzky, nemá k nej žiadne väzby, ani relevantné dôvody na zotrvanie na jej území.

Odporca v súvislosti s ustanovením § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov a v súlade s ustanovením § 88 ods. 2 zákona o pobyte cudzincov posudzoval riziko úteku navrhovateľa a vzhľadom k tomu, že tento sa nachádzal na území Slovenskej republiky bez cestovného dokladu a preto nebolo možné jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa zákona o pobyte cudzincov, preto s odvolaním sa na skutočnosti, ktoré predchádzali tomuto konaniu a sú obsahom spisu, bolo odporcom rozhodnuté o zaistení navrhovateľa v súlade s ustanovením § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Podkladom pre toto rozhodnutie bola aj skutočnosť, že navrhovateľ aj napriek žiadosti o udelenie medzinárodnej ochrany v Maďarskej republike nerešpektoval právne normy tohto členského štátu a vedome ušiel z Maďarskej republiky, aby následne neoprávnene vstúpil na územie Slovenskej republiky. S ohľadom na tieto skutočnosti mal odporca za to, že existuje značné riziko úteku navrhovateľa zo Slovenskej republiky.

Odporca vyjadril názor, že v prípade navrhovateľa je potrebné zabezpečiť prípravu a výkon jeho prevozu podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 zo dňa 26.06.2013 formou zaistenia v zmysle § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov. Zdôraznil, že prostriedky určené na dodržanie podmienok pobytov cudzincov sú vymedzené tak, aby nedošlo k neprimeranému zásahu do ich základných ľudských práv a slobôd. V prípade, ak by odporca nepostupoval tak ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia, navrhovateľovi by bola daná možnosť zdržiavať sa na neznáмом mieste a tým by mal odporca minimálnu šancu na vykonanie opatrení za účelom zabezpečenia dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území Slovenskej republiky, resp. členských štátov únie zo strany navrhovateľa, a tak by bola navrhovateľovi daná možnosť ďalej páchať protispoločenskú činnosť, ktorou je zdržiavanie sa na území členských štátov bez potrebného oprávnenia. V tomto prípade mal odporca za to, že záujem spoločnosti je potrebné jednoznačne uprednostňovať pred záujmom jednotlivca, teda navrhovateľa.

Navrhovateľ ako štátny príslušník tretej krajiny má medzinárodnými dohovormi ako aj vnútroštátnymi právnymi predpismi na území členských štátov garantované právo na poskytnutie medzinárodnej ochrany pred nebezpečenstvom, ktoré mu v domovskej krajine hrozí, no súčasne majú členské štáty právo na ochranu pred protispoločenskou činnosťou štátnych príslušníkov tretích krajín, a to aj za

pomoci zákonných prostriedkov, ktoré zabráňujú neoprávneným žiadostiam o poskytnutie medzinárodnej ochrany. Tieto prostriedky slúžia okrem iného na zabránenie ohrozenia záujmu spoločnosti, ochranu verejného poriadku a ďalšieho ekonomického a hospodárskeho rastu členských štátov únie. Využívanie týchto prostriedkov štátnymi orgánmi je potrebné na zachovanie stabilnej a bezpečnej situácie na území členských štátov, či už z pohľadu ochrany zdravia a života, ako aj ochrany životnej úrovne spoločnosti, ktorú si spoločnosť svojím svedomitým konaním dlhodobo buduje.

Navrhovateľ má poskytnuté právo na preskúmanie jeho žiadosti o medzinárodnú ochranu členským štátom, ktorým je Maďarská republika, no navrhovateľ napriek tejto skutočnosti nerešpektoval medzinárodné právne predpisy a zmluvy, ktoré upravujú pohyb štátnych príslušníkov tretej krajiny.

Odporca ďalej poukázal na Nariadenie (EÚ) Č. 604/2013, ktoré stanovuje kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanú v jednom z členských štátov štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti.

Podľa § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov stanovil odporca dĺžku doby zaistenia na dobu tri mesiace, to je do 17.12.2015 s tým, že zároveň skúmal dĺžku možného zaistenia navrhovateľa s ohľadom na čl. 29 ods. 1 a 2 nariadenia (EÚ) č. 604/2013. Za účelom stanovenia dĺžky zaistenia bol písomne oslovený Útvor policajného zaistenia Medveďov, ktorý vo svojej odpovedi uviedol, že vzhľadom na doterajšiu prax a skúsenosti pri vykonávaní úkonov spojených s odovzdaním cudzinca v rámci Dublinského konania odporučil dobu zaistenia cudzinca na tri mesiace. Rozhodnutie o dobe zaistenia navrhovateľa v žiadnom prípade neovplyvňuje povinnosť odporcu podľa ustanovenia § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov skúmať po celý čas zaistenia navrhovateľa, či trvá účel zaistenia. Presnú dobu zaistenia však nie je možné presne určiť, čoho dôkazom sú skúsenosti z aplikačnej praxe pracovníkov Dublinského strediska, ktorí zabezpečujú podklady potrebné k odovzdaniu navrhovateľa do členského štátu. Dĺžka zaistenia závisí od množstva podstatných faktorov, medzi ktoré patrí komunikácia štátnych orgánov Slovenskej republiky so štátnymi orgánmi Maďarskej republiky, prípadne nepredvídateľné zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa, vybavovanie prostriedkov na zabezpečenie jeho prevozu na územie Maďarskej republiky, komunikácia s navrhovateľom ako aj vybavovanie všetkých ostatných náležitostí potrebných na riadne dodržanie postupu, ktoré upravujú medzinárodné dohody, ktorými sú obe krajiny viazané.

Odporca poznamenal, že pred vydaním tohto rozhodnutia bola navrhovateľovi daná možnosť vyjadriť sa k jeho podkladom ako aj k spôsobu ich získania, prípadne navrhnúť jeho doplnenie v zmysle ustanovenia § 120 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov. Navrhovateľ nič nenamietal voči dôkazom získaným odporcom ani voči spôsobu ich získania a nemal iné návrhy. Odporca preto rozhodol o jeho zaistení v súlade s ustanovením § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov.

V.

Právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zmeniť. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 4. decembra 2015 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o zaistení navrhovateľa podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v

rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či odvolacie námietky odporcu sú spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 88 ods. 1 písm. c) zákona číslo 404/2011 Z. z. policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku.

Osobitným predpisom je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú.v. EÚ L 180, 29.6.2013).

Podľa § 88 ods. 4 veta prvá zákona číslo 404/2011 Z. z. štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na 6 mesiacov.

Podľa § 89 ods. 1 zákona číslo 404/2011 Z. z. policajný útvar, ktorý koná vo veci administratívneho vyhostenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

Podľa § 32 ods. 1 správneho poriadku správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstaráť potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania.

Podľa § 47 ods. 3 správneho poriadku v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

Odvoláciu námietku navrhovateľa, ktorou namietal nesprávne skutkové zistenia (a následne i nesprávne právne posúdenie veci) najmä s ohľadom na námietku nedostatočného zistenia skutkového stavu veci s ohľadom na prípustnosť vrátenia navrhovateľa do Maďarskej republiky s ohľadom na potrebu dodržiavania čl. 3 Dohovoru vyhodnotil odvolací súd ako dôvodnú.

V konaní namietal, že napriek tomu, že Maďarsko najskôr dňa 26.08.2015 zamietlo prevzatie navrhovateľa na základe zmluvy o readmisii osôb na spoločnej hranici č. 30/2004 Z. z. na územie Maďarskej republiky z dôvodu, že tento je v súčasnej dobe evidovaný ako žiadateľ o udelenie azylu v Maďarskej republike, vyžiadal si preto postup podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. 6. 2013 (má byť vrátený v rámci dublinského konania), navrhovateľove prevzatie opäť (dňa 8.10.2015 a 13.10.2015) zamietol.

Dublinské stredisko Migračného úradu Ministerstva vnútra SR preto dublinské konanie v súlade s § 46b ods. 1 písm. b) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle - neexistencia dôvodu na takéto konanie dublinské konanie zastavilo.

Týmto navrhovateľ podporil dôkazy doložené v rámci prvostupňového konania o hrozbe porušovania čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Súčasne ním poukázal na hrozbu porušovania čl. 5 Dohovoru zo strany slovenských štátnych orgánov s ohľadom na opakované menenie účelu zaistenia a s tým súvisiace nezákonné predlžovanie lehoty zaistenia.

Námietka navrhovateľa, že súd preskúmavajúci rozhodnutie odporcu o zaistení má správne orgánu uložiť povinnosť skúmať, či krajina, do ktorej má byť navrhovateľ vrátený obzvlášť v prípade, keď z úradnej povinnosti je mu zrejmé, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, v akých podmienkach sa bude cudzinec nachádzať bola dôvodná.

Krajský súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že nie je kompetenciou odporcu skúmať dodržiavanie ľudských práv v Maďarsku, nakoľko toto je v kompetencii Dublinského strediska Migračného úradu Ministerstva vnútra SR.

Námietku navrhovateľa, ktorý sa s takýmto názorom súdu nestotožnil vyhodnotil odvolací súd za dôvodnú.

Podľa odvolacieho súdu je povinnosťou správneho orgánu skúmať účel zaistenia - teda či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne alebo faktické prekážky, tieto konania nie sú nezávislé a od seba oddelené.

Navrhovateľom tvrdené skutočnosti (a to, že Maďarsko najskôr dňa 26.08.2015 zamietlo prevzatie

navrhovateľa na základe zmluvy o readmisii osôb na spoločnej hranici č. 30/2004 Z. z. na územie Maďarskej republiky z dôvodu, že tento je v súčasnej dobe evidovaný ako žiadateľ o udelenia azylu v Maďarskej republike, vyžiadala si preto postup podľa Nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 (má byť vrátený v rámci dublinského konania), navrhovateľove prevzatie opäť (dňa 08.10.2015 a 13.10.2015) zamietol), boli nepriamo potvrdené odporcom, v jeho vyjadrení č. PPZ-HCP-BB8-148-024/2015-AV zo dňa 19.11.2015, v ktorom odporca potvrdil, že mu bolo dňa 26.08.2015 doručené nesúhlasné stanovisko Migračného úradu Dublinské stredisko Bratislava k prevzatíu navrhovateľa Maďarskou republikou. Tak odporca začal dňa 24.10.2015 opäť postupovať tak, ako pri prvom predvedení navrhovateľa: začal konanie o administratívnom vyhostení a o zákaze vstupu a po vydaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení navrhovateľa, zaistil navrhovateľa na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy.

Odporca mal skúmať, či Maďarsko je ochotné a schopné takúto osobu prijať, pretože od postoja Maďarska závisel samotný účel zaistenia, pretože jeho reálnosť (realizovateľnosť) je vždy nevyhnutnou podmienkou zákonnosti zaistenia.

Uvedené skutočnosti, teda podľa odvolacieho súdu mohli spochybniť legalitu zaistenia navrhovateľa vo vzťahu k jeho účelu, ktorým bolo zabezpečenie prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu.

Námietka navrhovateľa, že odporca mal skúmať aj podmienky do akých má byť takto zaistená osoba vrátená bola podľa odvolacieho súdu dôvodná, obzvlášť v prípade, keď nebola v administratívnom konaní vôbec zodpovedaná otázka, či takýmto vrátením (odovzdaním) osoby nedôjde k porušeniu princípu non - refoulement, najmä ak je zjavné, že podmienky, v ktorých bude takáto osoba po vrátení do Maďarska držaná najmä vzhľadom k preplnenosti tamojších stredísk pre utečencov, ktoré môžu tiež dosiahnuť intenzitu neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v zmysle čl. 3 Dohovoru, rovnako tak aj v prípade, že by hrozilo, že hoci daná osoba požiadala v Maďarsku o azyl, bude z Maďarska vrátená do ďalšej krajiny, kde by jej takéto nebezpečenstvo vážnej ujmy hrozilo.

Námietka navrhovateľa, že krajský súd neakceptoval do konania predložené dôkazy, (rozsudok Správneho súdneho dvora Rakúska (Verwaltungsgerichtshof), ktorý dňa 08.09.2015 rozhodol o tom, že Maďarsko nemôže byť automaticky považované za bezpečnú krajinu a je potrebné vždy individuálne skúmať, či je osobu možné do tohto štátu vrátiť v rámci Dublinského konania a predbežné opatrenia ESĽP vydané vo vzťahu k navrhovateľovi), bola dôvodná v tom smere, že krajský súd mal prinajmenšom zaujať stanovisko k záverom konštatovaným ohľadom dodržiavania ľudských práv a medzinárodných záväzkov Maďarskej republiky, pretože tieto sa týkajú tých istých práv, ktorých ochrany sa navrhovateľ domáhal.

Preto ich krajský súd nemal ako dôkaz odmietnuť, ale zaujať k nim stanovisko, najmä z toho pohľadu, či boli spôsobilé spochybniť zákonnosť rozhodnutia odporcu, keď navrhovateľ namietal, že krajina, kam sa má cudzinec vrátiť, má problémy s dodržiavaním základných ľudských práv, najmä z toho pohľadu, v akých podmienkach sa bude cudzinec nachádzať. Záver krajského súdu, že predmetné rozhodnutie Správneho súdneho dvora Rakúska nemôže byť pre štátne orgány Slovenskej republiky záväzné, nakoľko ide o rozhodnutie štátneho orgánu iného štátu, nemohol považovať odvolací súd za dôvod na odmietnutie sa uvedeným dôkazom zaoberať, pretože takýto prístup krajského súdu nič nevypovedá o tom, že uvedené dôkazy, ktoré sa situáciou v Maďarsku z pohľadu dodržiavania čl. 3 Dohovoru zaoberali aj krajský súd zohľadnil alebo k nim zaujal stanovisko. V prípade navrhovateľa bol dočasne pozastavený jeho návrat z dôvodu predbežného opatrenia ESĽP zo dňa 25.09.2015, ktorý bol platný do 16.10.2015. V rámci uvedeného konania si ESĽP vyžiadala od Vlády SR odpovede na otázky, či si vyžiadala informácie od maďarskej strany týkajúce sa režimu, ktorý sa bude uplatňovať na azylovú žiadosť sťažovateľa, rovnako si vyžiadala informácie, či si Slovenská republika vyžiadala záruky zo strany maďarskej vlády, že sťažovateľ nebude objektom reťazových návratov do tretej, nie bezpečnej krajiny v rozpore s čl. 3 Dohovoru. Vláda na tieto otázky neodpovedala.

Krajský súd k dôkazu - k predbežnému opatreniu ESĽP vo vzťahu k navrhovateľovi uviedol, že predbežné opatrenie sa vzťahuje na zákaz vydania navrhovateľa do Maďarska a nevyplýva z neho zákaz zaistenia.

Napriek tomu, že predbežné opatrenie ESĽP vo vzťahu k navrhovateľovi bolo vydané až dňa 25.09.2015, teda po rozhodnutí odporcu o zaistení navrhovateľa (zo dňa 17.09.2015), krajský súd mal k

uvedenému predbežnému opatreniu zaujať stanovisko, pretože ESĽP predmetným opatrením stanovil rozsah skúmania skutkového stavu, ktorý je potrebné objasniť za účelom zistenia, či navrhovateľ bude napokon možné vrátiť do krajiny a to za účelom posúdenia hrozby porušenia tak čl. 3, ako aj čl. 5 Dohovoru, ktorých porušenie navrhovateľ v oprávnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu namietal, najmä z toho pohľadu, či bol daný účel zaistenia.

Nebolo však účelné rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, ale najvyšší súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Bez hľadania odpovedí na dané otázky, ktorým sa správny orgán zjavne vyhol, totiž nebolo možné dať jednoznačnú odpoveď na základnú otázku, a tou bolo, či by v prípade zistenia takýchto skutočností nešlo o prekážky, ktoré fakticky aj právne bránili vrátiť takúto osobu do dotknutej krajiny a tým pádom by neprichádzalo do úvahy ani zaistenie pre účel, o ktorom je vopred známe, že ho nebude možné realizovať.

Na tieto, podľa odvolacieho súdu, otázky relevantné pre zaistenie cudzinca za účelom zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu nedal odporca žiadnu odpoveď a preto odvolací súd dospel k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Na tomto mieste považuje odvolací súd za dôležité uviesť, že čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa ktorého nikto nesmie byť mučený alebo podrobovaný neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu, je základom pre uplatňovanie zásady non-refoulement, teda nenavracania.

Táto zásada sa objavuje aj v Dohovore o právnom postavení utečencov - v čl. 33 - tu má však trochu iný obsah. Podľa tohto ustanovenia žiadny zmluvný štát Ženevského dohovoru nevyhostí akýmkoľvek spôsobom alebo nenavráti utečenca na hranice krajín, v ktorých by jeho život alebo osobná sloboda boli ohrozené na základe jeho rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo politického presvedčenia. Zásada non-refoulement podľa Ženevského dohovoru teda zahŕňa na jednej strane aj prípady ohrozenia osobnej slobody utečenca v prípade jeho návratu, na strane druhej je tu potrebná súvislosť s dôvodmi prenasledovania, čo je zároveň jedna z nutných podmienok pre udelenie štatútu utečenca, teda vlastne azylu.

Naproti tomu európsky Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd nepozná právo na azyl, ale judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva k článku 3 Dohovoru vyžaduje od zmluvných strán, teda členských štátoch Rady Európy nielen rešpektovanie zákazu mučenia, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania v rámci ich jurisdikcie, ale zároveň majú záväzok nevydať či nevyhostiť nikoho do takej krajiny, kde by bol mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu vystavený. Musia však existovať závažné a preukázané dôvody sa obávať, že existuje reálne nebezpečenstvo (real risk) zaobchádzanie nezlučiteľného s čl. 3 Dohovoru.

Na judikatúru ESĽP, ktorá sa vyvíjala (napr. Rozsudok ESĽP zo dňa 07.07.1989 Soering proti Spojenému kráľovstvu ,

Rozsudok ESĽP zo dňa 20.03.1991 Cruz Varas proti Švédsku,

Rozsudok ESĽP zo dňa 30.10.1991 Vilvarajah a ostatní proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok ESĽP zo dňa 11.01.2007 Salah Sheekh proti Holandsku

Rozsudok ESĽP zo dňa 17.07.2008 NA. proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok ESĽP zo dňa 28.06.2011 Sufi a Elmi proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok veľkého senátu ESĽP zo dňa 15.11.1996 Chahal proti Spojenému kráľovstvu

Rozsudok veľkého senátu ESĽP zo dňa 28.02.2008 Saadi proti Taliansku),

potom reagovala Európska únia, ktorá vzhľadom na to, že všetky členské štáty EÚ sú zmluvnými stranami Dohovoru, a že samotná Únia, resp. jej inštitúcie, sa hlási k dodržiavaniu Dohovoru a Únia k nej chce dokonca pristúpiť, prihlásila sa k princípu non-refoulement.

Vo svojej legislatíve zásada non-refoulement zohľadňovaná aj pri uplatňovaní tzv. dublinského systému, teda pri určovaní členského štátu zodpovedného za vybavenie konkrétnej žiadosti o medzinárodnú ochranu a teda pri odovzdávaní žiadateľov o medzinárodnú ochranu z jedného členského štátu do druhého, ktoré predtým prebiehalo podľa nariadenia č. 343 / 2003 (tzv. Dublin II) a teraz sa postupuje podľa nariadenia č. 604/2013 (teda Dublin III), ktorého článok 3 ods. 2 je kodifikáciou najmä judikatúry Súdneho dvora EÚ na danú tému, ktorý bol však nútený v danom ohľade reagovať na rozhodovacej

praxi EŠLP.

V tomto právnom rámci sa teda pohybuje judikatúra oboch vrcholných európskych súdov na danú tému. Základom je stále predovšetkým rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva, judikatúra Súdneho dvora EÚ zatiaľ nie je na danú tému príliš početná, hrá skôr doplňujúcu úlohu, napriek tomu dôležitú úlohu v niektorých špeciálnych otázkach, teda práve tam, kde vstupujú do hry zmieňovanej právne akty Únie.

Vzhľadom k tomu, že odporca vo svojom rozhodnutí o zaistení navrhovateľa nedal navrhovateľovi na jeho legitímne otázky žiadnu odpoveď, dospel odvolací súd k záveru o potrebe zmeny rozsudku krajského súdu tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ bol dňa 10.11.2015 v zmysle § 84 ods. 1 písm. c) zákona o pobyte cudzincov a na základe čl. 4 ods. 1 Dohody medzi vládou Slovenskej republiky a vládou Maďarska o odovzdávaní a prijímaní osôb na spoločnej štátnej hranici na Spoločnom kontaktnom pracovisku Čunovo - Rajka v čase 11.00 hod. odovzdaný policajným orgánom Maďarskej republiky, najvyšší súd nerozhodol o povinnosti bezodkladne prepustiť navrhovateľa zo zaistenia.

O náhrade trov konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP a § 151 ods. 1 a 5 OSP v spojení s § 224 ods. 2 a 2 OSP a § 246c ods. 1 veta prvá OSP tak, že navrhovateľovi ktorý mal úspech vo veci ich náhradu trov priznal podľa vyčíslenia jeho právnej zástupkyne v zmysle vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) vo výške spolu 592, 88 € titulom trov právneho zastúpenia.

Trovy konania pozostávajú z o 4 úkonov právnej pomoci po 139,83 € (spolu 559,32 €) a to za prípravu a prevzatie zastupovania, podanie opravného prostriedku, účasť na pojednávaní dňa 19.10.2015, podania odvolania proti rozsudku krajského súdu, 4 x režijný paušál v hodnote 8,39 € (spolu 33,56 €). Celkom: 592,88 €

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.